

طول عمر امام زمان (عج)

مقاله پژوهشی

امور عالم از سه حال خارج نیست:

۱- امور محال: یعنی اموری که انجام و ایجاد آنها ناممکن بوده و هستیش محال است، مانند آنکه بگوئیم: الان هم روز است و هم شب.
۲- امور طبیعی: یعنی اموری که به وجود آمدنش طبیعی، عادی و ممکن است، مانند به وجود آمدن فرزند از پدر و مادر و میوه دادن درخت.

۳- امور غیر طبیعی و غیر عادی: اموری است که تحقق و به وجود آمدن آن ممکن است اما چون غیر عادی است، قبول کردن آن قدری بعید به نظر می‌رسد، مانند شفا یافتن بیماران

یکی از موضوع‌هایی که باید درباره «مهدی موعود» مورد پژوهش قرار گیرد مسأله «طول عمر» آن حضرت است. در این نوشتار کوتاه گذری بر مسأله طول عمر زیاد از دیدگاه عقل، فلسفه، قوانین زیست‌شناسی، تجربه بشری و واقعیات تاریخی خواهیم داشت تا در نهایت پاسخگوی شبهه استبعاد طول عمر حضرت امام زمان علیه السلام باشیم.

طول عمر از نظر عقل

فیلسوف بزرگ اسلامی، ابوعلی سینا می‌گوید: «آنچه از چیزهای شگفت و عجیب می‌شنوی تا زمانی که دلیل بر رد آن نیافتی آن را ممکن دانسته و باور کن.»

برای ما مطرح می‌شود که: این بچه‌ها چقدر عمر خواهند کرد؟ در جواب این سؤال باید گفت: اگر آنچه برای ادامه حیات لازم دارند به آن‌ها برسد و آنچه را که مانع ادامه حیات می‌شود از آن‌ها دور کنیم، در این صورت دلیلی بر معدوم شدنشان نخواهیم داشت، چون موجود شده‌اند.

بعد از ده روز دو کودک می‌میرند و در این جا این سؤال مطرح می‌شود که: چرا مردند؟ بر مبنای همین حقیقت است که همیشه از مرگ اشخاص سؤال می‌کنیم نه از ادامه حیات آن‌ها.^۱ پس مردن دلیل می‌خواهد نه ادامه حیات و طول عمر.

طول عمر از منظر

زیست‌شناسی

از نگاه علم طب و زیست‌شناسی عمر انسان حد و مرز معینی ندارد که تجاوز از آن حد، غیر ممکن باشد. هیچ یک از دانشمندان تا به حال نگفته‌اند که فلان مقدار سال، نهایت درجه‌ای است که انسان‌ها می‌توانند بدان نائل گردند و هنگامی که بدان پایه رسیدند مرگ برایشان حتمی است. بلکه گروهی از دانشمندان شرق و غرب، جدید و

توسط دعا و نیایش و طول عمر افراد طویل العمر.

معجزات انبیاء از قبیل شفا دادن کور مادرزاد توسط حضرت عیسی علیه السلام، ازدها کردن عصا توسط حضرت موسی علیه السلام و انشقاق و شکافتن ماه در آسمان توسط حضرت محمد صلی الله علیه و آله که همه به امر و اذن پروردگار توانا انجام یافت از این قبیل است.

پس از نظر عقل و منطق هیچ دلیلی بر اینکه انسان باید عمر کوتاه داشته و از عمر طولانی بی‌بهره باشد وجود ندارد.

طول عمر از نظر فلسفه

فلسفه می‌گوید: هر معلولی تا علتش نیاید موجود نمی‌شود و هر چیزی که موجود شد برای عدمش نیز علتی لازم است. بنابراین همان طور که برای ایجاد چیزی دلیل و علتی باید باشد، متقابلاً برای معدوم شدن آن هم باید دلیلی باشد و اگر دلیلی نبود، آن علت اولیه باقی و به تأثیرگذاری خود ادامه می‌دهد.

مثلاً در یک روز پنجاه کودک متولد می‌شوند. با دیدن آن‌ها این سؤال

قدیم تصریح کرده‌اند که عمر انسان حد و مرزی ندارد و بشر در آینده می‌تواند بر مرگ غلبه کند، یا مدت درازی آن را به تأخیر بیاورد و از عمرهای بسیار طولانی برخوردار گردد.

همین امکان علمی و امید موفقیت است که دانشمندان را به تلاش و کوشش واداشته تا شب و روز به تحقیق و آزمایش مشغول باشند. این آزمایش‌ها به اثبات می‌رسانند که مرگ نیز مانند سایر بیماری‌ها معلول علل و عوامل طبیعی است که اگر شناخته شوند و از تأثیر آن‌ها جلوگیری شود می‌توان مرگ را به تأخیر انداخت؛ چنان که علم و دانش توانسته است علل و عوامل بسیاری از بیماری‌ها را کشف کند و از تأثیر آن‌ها جلوگیری نماید، در آینده نزدیک نیز موفق خواهد شد که علل و عوامل مرگ را بشناسد و از تأثیر آن‌ها جلوگیری کند.^۲

همچنین در بین موجودات زنده مانند نباتات، حیوانات و انسان‌ها، افرادی دیده شده‌اند که از سایر افراد امتیاز داشته و عمرهای طولانی‌تری

پیدا کرده‌اند مثلاً:

در میان گیاهان، درختان طویل‌العمری وجود دارند که از قدیمی‌ترین موجودات روی زمین به شمار می‌روند. از جمله Saguoa است که در کالیفرنیا موجود است. بعضی از این درختان ۳۰۰ پا ارتفاع و ۱۱۰ پا محیط دور تنه دارند. عمر بعضی از آن‌ها از پنج هزار سال تجاوز می‌کند، به طوری که می‌توان حدس زد در زمانی که فسرعون بزرگ Khorfu شروع به ساختمان هرم بزرگ مصر کرده بود این درختان شاداب و جوان بوده‌اند و در هنگام تولد حضرت عیسی علیه السلام ضخامت پوستشان به یک پا می‌رسیده است.^۳

و نیز مسن‌ترین موجود زنده‌ای که هنوز هم حیات دارد و در حدود چهار هزار و ششصد سال عمرش می‌باشد، یک نوع کاجی است بنام Pinus aristata که در کالیفرنیا مرکزی و شرقی موجود است.

در حیوانات، مسن‌ترین حیوانات زنده، نوعی لاک‌پشت است که در جزایر لم‌بزرع «گالاپاگوس» وجود دارد که ۱۷۷ سال عمر، در حدود ۴۵۰ پوند وزن و پوسته‌ای به طول چهار پا دارد.^۴

ویروس‌ها را می‌توان از قدیمی‌ترین موجودات زنده دانست. ویروس نوعی موجود زنده است که مطالعه درباره زندگی آن ممکن است راز حیات را آشکار سازد. همین‌ها هستند که بسیاری از بیماری‌های نباتی، حیوانی و انسانی را تولید می‌کنند. در کاوش‌های باستان‌شناسی توانسته‌اند این ویروس‌ها را از اعصاری که مربوط به ماقبل تاریخ است کشف کنند و در محیط‌های مخصوص کشت دهند. یعنی این موجودات پس از گذشتن صد هزار سال، هنوز آثار زندگی را از دست نداده‌اند. وجود این گونه افراد استثنائی دلالت بر این دارد که برای عمر افراد آن نوع حد و مرزی که تخلف‌ناپذیر باشد وجود ندارد. درست است که اکثر انسان‌ها قبل از صد سالگی می‌میرند لیکن مانوس بودن ما به این مقدار، دلیل بر این نیست که تجاوز از صد سال امکان ندارد. زیرا افراد زیادی دیده شده‌اند که از صد سال بیشتر زندگی کرده‌اند. وجود انسان‌های صد و پنجاه ساله و صد و هشتاد ساله و دویست و پنجاه ساله دلیل روشنی است بر این که عمر انسان اصلاً حد و مرزی ندارد. چه فرق می‌کند که انسان دویست سال زندگی کند یا دو هزار سال؟ هر دو غیر مانوس و غیر متعارف

هستند.

از دیدگاه زیست‌شناسی، پیری یک عارضه غیر قابل جلوگیری نیست بلکه یک نوع بیماری قابل علاج است.

چنان که علم طب تا حال توانسته علل و عوامل صدها بیماری را کشف کند و راه جلوگیری و معالجه آن‌ها را به بشر یاد دهد، در آینده نیز موفق خواهد شد که عوامل پیری را کشف کند و راه پیشگیری و مداوای آن را در اختیار بشر قرار دهد. گروهی از دانشمندان در صدد یافتن اکسیر جوانی هستند. و با تلاش و کوشش‌های خستگی‌ناپذیر به تحقیق و آزمایش اشتغال دارند و زحمات و آزمایش‌های آنان موفقیت‌آمیز بوده است، به طوری که می‌توان پیش‌بینی نمود که بشر در آینده‌ای نزدیک بر علل و عوامل پیری و فرسودگی غلبه می‌کند و راه پیشگیری این بیماری عمومی را کشف خواهد کرد. در آن صورت بشر می‌تواند تا مدت بسیار طولانی جوانی و شادابی خود را نگهداری کند.

با توجه به مطالب مذکور و اعتراف دانشمندان، تصدیق می‌شود که اگر کسی از حیث ترکیبات جسمانی در کمال اعتدال باشد، اعضاء رئیسه بدنش مانند: قلب،

شادابی یک امر کاملاً ممکن می‌دانند. اگر وجود شخصی برای عالم ضروری بود و لازم شد که عمر بسیار طولانی داشته باشد، خدای قادر مطلق می‌تواند دستگاه آفرینش و سلسله علل و معلولات جهان را طوری تنظیم کند تا چنین فرد کاملی را تحویل دهد که از علوم و اطلاعات لازم برخوردار باشد.

طول عمر از دیدگاه تاریخ

واقعیت دیگری که در شناخت مسأله طول عمر و امکان آن باید مورد نظر باشد تجربه تاریخ طولانی بشر است. در ادوار و اعصار اگر مسأله دراز عمری در تاریخ زندگی بشر اتفاق افتاده باشد، تکرار یافتن موارد یا مورد مشابه آن امری طبیعی و معقول خواهد بود. فلاسفه می‌گویند: بهترین دلیل برای امکان چیزی واقع شدن آن چیز است. هم چنین روشن است که نقل تاریخی، به ویژه نقل متواتر و مشهور که سبب یقین و باور می‌گردد، یکی از راه‌های حصول علم و یقین و از مهمترین منابع اطلاعات بشر است.

کتب تاریخ، بسیاری از معمرین را نام برده‌اند. این گونه افراد هم در میان مردم عادی و هم در میان مشاهیر تاریخ از جمله پیامبران بوده‌اند.

اعصاب، کلیه، کبد، مغز و معده همه نیرومند و سالم باشند، تمام دستورات بهداشتی را بدانند و مراعات کند، خواص و آثار مأكولات و مشروبات را بدانند، از مفید آن‌ها استفاده کنند و از زیان‌بخش آن‌ها خودداری نمایند، تمام میکروب‌ها و عوامل تولید آن‌ها را بشناسند، از طریق پیشگیری امراض بالاخص پیری و مرگ آگاه باشد، از سموم و مهلکات اطلاع داشته باشد و از آن‌ها اجتناب کند، احتیاجات ضروری بدن را از حیث غذا و اقسام ویتامین‌ها و مواد آلی تأمین کند، از پدر و مادر و اجداد مرضی را به ارث نبرده باشد، از اخلاق زشت و اضطراب روح که سبب فرسودگی اعصاب و مغز و مولد بسیاری از امراض هستند منزّه باشد، تمام اخلاق نیک که آسایش بخش روح و جسمند در او جمع باشد، چنین فرد ممتازی استعداد دارد که چندین برابر افراد متعارف نوع خود بلکه هزاران سال زندگی کند. علم و دانش نه تنها چنین عمر درازی را محال نمی‌دانند بلکه امکان آن را به اثبات رسانده است.

بنابراین، عمر طولانی و غیر متعارف امام زمان علیه السلام را نباید یک مشکل لاینحل و محال عادی شمرد، بلکه علم و دانش، عمر بسیار دراز را با حفظ نیروی جوانی و

دکتر «گیلوردهاوزر» می‌نویسد:
 «امروز علم پزشکی به کمک علم تغذیه، قیود
 و حدود عمر را از سر راه بشر برداشته و امروز
 برخلاف اجداد و پدران خود می‌توانیم
 امیدوار باشیم که از عمر طولانی برخوردار
 خواهیم بود.»^۷

پروفسور «اتینگر» از پیشروان دانش
 «کریونیک»^۸ (انجماد بدن انسان)
 می‌نویسد: «بشر قرن بیست و یکم با پیشرفت
 تکنیک‌ها و کاری که ما شروع کردیم (منجمد
 کردن بدن انسان) خواهد توانست هزاران
 سال عمر کند.»^۹

مجله الهلال که (یک مجله معتبر و
 مشهور مصری است) در جزء پنجم از قلم
 یک دکتر انگلیسی می‌نویسد: «برخی از
 دانشمندان توانسته‌اند عمر حشره میوه‌ها را به
 نهصد برابر افزایش دهند. بدین وسیله که او را
 از سم و مواد موزی حفظ کرده، وضع مناسبی
 برای ادامه زندگی او فراهم آوردند. روی این
 قیاس اگر عمر طبیعی انسان را مثلاً ۸۰ سال در
 نظر بگیریم، امکان افزایش عمر آدمی به ۷۲۰۰۰
 سال می‌رسد.»^{۱۰}

طول عمر از دیدگاه ادیان

آسمانی

اگر مشکل عمر از طرف مادی‌ها و
 مائریالیست‌ها مطرح شود، پاسخ آن همان

نام شماری از دراز عمران و مدت
 زندگی آن‌ها، که در کتاب‌های تاریخی به
 ثبت رسیده است، از این قرار است:

آدم: ۹۳۰ سال

شیت: ۹۱۲ سال

انوش: ۹۶۰ سال

قینان: ۹۲۰ سال

مهلائل: ۷۰۰ سال

لوط: ۷۳۲ سال

ادریس: ۹۶۰ سال

متوشالح: ۹۶۰ سال

لمک: ۷۹۰ سال

نوح: ۹۵۰ سال

ابراهیم: ۱۹۵ سال

کیومرث: ۱۰۰۰ سال

جمشید: ۹۰۰ سال

عمر بن عامر: ۸۰۰ سال

عاد: ۱۲۰۰ سال.^۵

طول عمر از منظر متفکران

بزرگ و دانشمندان علوم

پروفسور «شبس» فرانسوی در کتاب
 خود «امید به یک زندگی طولانی»
 می‌نویسد: «بشر می‌تواند با استفاده از
 مواهب طبیعی و قدرت تمدن خویش،
 زندگی طولانی‌تر و فعال‌تری داشته باشد و
 پیری را چندین سال به عقب اندازد.»^۶

آن‌ها امکان عمر طولانی را قطعی می‌سازد که به نقل چند نمونه از دو کتاب آسمانی بسنده می‌کنیم:

تورات و طول عمر

تورات کتاب مقدس یهودیان است که از نظر مسیحیان نیز مورد اعتماد می‌باشد، از این رهگذر تمام محتویات تورات مورد پذیرش یهود و نصاری می‌باشد. در تورات شرح زندگی تعداد زیادی از پیامبران و پیشینیان را نقل کرده است که تقریباً همه آن‌ها از عمر طولانی برخوردار بوده‌اند که به ذکر چند نمونه اکتفا می‌کنیم:

حضرت آدم: ۹۲۰ سال

شیث پسر آدم: ۹۱۲ سال

انوش پسر شیث: ۹۰۵ سال

قیناس پسر انوش: ۹۱۰ سال

مهلائیل پسر قیناس: ۸۹۵ سال

یارد پسر مهلائیل: ۹۶۳ سال

متوشالغ پسر خنوخ: ۹۶۹ سال

لمک پسر متوشالغ: ۷۷۷ سال

حضرت نوح پسر لمک: ۹۵۰ سال^{۱۱}

قرآن و طول عمر

آیاتی از قرآن کریم از عمر طولانی در امت‌های پیشین خبر می‌دهد، مانند:

۱- ﴿بَلِّغْ مَّا نُنزِّلُ هُوَ لَكُمْ وَ آبَاءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ

عَلَيْهِمُ الْعُمْرُ﴾؛^{۱۲}

است که از زبان زیست‌شناسان، پزشکان و دیگر دانشمندان نقل کردیم و سیر تاریخی آن را در محدوده یک گفتار فشرده بررسی کردیم ولی اگر این مسأله از طرف خداپرستان و پیروان ادیان آسمانی مطرح شود، گذشته از مطالب یاد شده دو استدلال دیگر نیز بر آن افزوده می‌شود.

الف) قدرت بی‌پایان خدا

همه خداپرستان معتقد به قدرت بی‌پایان خداوند هستند و او را بر همه چیز توانا می‌دانند. خداوندی که این جهان را از کران تا کران با قدرت بی‌کرانش آفریده و بیش از ۲۰۰ میلیارد کهکشان را با دست توانایش از میلیون‌ها سال پیش نگه داشته است هرگز از نگهداری ولی و حجت خود ناتوان نخواهد بود.

خدائی کین جهان پاینده دارد

تواند حجتی را زنده دارد

ب) نمونه‌های دراز عمران در

کتاب‌های آسمانی

در میان خداپرستان و پیروان ادیان آسمانی اختلافی نیست در این که طول عمر ممکن است و برای عمر هیچ موجود زنده‌ای محدودیت قطعی وجود ندارد. در تمام کتاب‌های آسمانی از دراز عمران بسیاری بحث شده است که از نظر پیروان

طوفان بر آن بیفزاییم قطعاً از مرز هزار سال خواهد گذشت.

مطابق حدیثی که مرحوم صدوق رحمته الله از رسول اکرم صلی الله علیه و آله نقل کرده است، عمر آن حضرت ۲۴۵۰ سال^{۱۶} می باشد.

پی نوشت ها:

- ۱- افتخارزاده، سید حسن، گفتارهایی پیرامون امام زمان علیه السلام، انتشارات نیک معارف، ص ۱۱۶.
- ۲- ر.ک: امینی، ابراهیم، دادگستر جهان، انتشارات شفق، ص ۱۹۹.
- ۳- دائرة المعارف بریتانیایی، ج ۱۴، ص ۳۷۶، ر.ک: دادگستر جهان، ص ۱۸۴.
- ۴- دائرة المعارف آمریکایی، ج ۱۷، ص ۴۶۳.
- ۵- مسعودی، مروج الذهب، ر.ک: امینی، ابراهیم، دادگستر جهان، انتشارات شفق، ص ۲۰۲.
- ۶- ر.ک: راز طول عمر امام زمان علیه السلام، علی اکبر مهدی پور، انتشارات طاووس، ص ۲۲.
- ۷- ر.ک: دیرزیستی حضرت مهدی علیه السلام، مهدی کامران، ص ۷۳.
- ۸- برای طولانی کردن عمر انسان اختراع شده که دانشمندان متخصص تحت برنامه و تکنیک های علمی نوین می توانند عمر انسان را زیاد کنند و با منجمد کردن بدن و سرمازدگی مخصوص به بشر عمر طولانی می بخشند.
- ۹- ر.ک: راز طول عمر امام زمان علیه السلام، علی اکبر مهدی پور، ص ۲۲.
- ۱۰- ر.ک: دولت مهدی علیه السلام، دکتر صادقی، ص ۵.
- ۱۱- راز طول عمر امام زمان (عج)، علی اکبر مهدی پور، انتشارات طاووس، چاپ سوم، ص ۸۹.
- ۱۲- انبیاء/۴۴.
- ۱۳- الصافات/ ۱۴۳ و ۱۴۴.
- ۱۴- ر.ک: راز طول عمر امام زمان علیه السلام، ص ۹۰.
- ۱۵- عنکبوت/ ۱۴.
- ۱۶- کمال الدین و تمام النعمه، شیخ صدوق، ص ۵۲۳.

«بلکه آن ها و پدرانشان را از متاع دنیوی برخوردار ساختیم تا از عمر طولانی بهره مند شدند.»

۲- ﴿فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ لَلَّيْتُ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ﴾^{۱۳}

«اگر او (یونس) از زمرة تسبیح کنندگان نبود، تا روز رستاخیز در شکم ماهی می ماند.»

این آیه تصریح دارد در این که عمر بسیار طولانی (از زمان حضرت یونس تا روز قیامت) که در اصطلاح زیست شناسان عمر جاویدان نامیده می شود برای انسان و ماهی از نظر قرآن کریم امکان پذیر می باشد. خوشبختانه کشف ماهی ۴۰۰ میلیون ساله در سواحل ماداگاسکار امکان چنین عمری را برای ماهی اثبات کرده است.^{۱۴}

۳- قرآن کریم در مورد حضرت نوح علیه السلام می فرماید: ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا﴾؛ «به راستی ما نوح را به سوی قومش فرستادیم، پس ۹۵۰ سال در میان آن ها درنگ نمود.»^{۱۵}

در این آیه مدت دعوت حضرت نوح علیه السلام (پس از رسالت و پیش از طوفان) ۹۵۰ سال بیان شده است و اگر مدت زندگی آن حضرت را پیش از رسالت و بعد از